

Hoe voorkomt veiligheid daltononderwijs?

Stijl gaat het naar beneden. Van rotsblok naar rotsblok. Aandacht bij het lopen. Genieten van de fysieke inspanning. Genieten van de omgeving heb ik te laten. Het weten dat die er is genoeg. Kinderen rennen naar beneden. Vinden het nu juist leuk. Vraag me af waarom juist IK ooit wilde wandelen in de bergen. Voel hoe m'n hart bonkt als ik aan hen denk. Als ze niet uitkijken dan... Een losse steen ... Ik heb het los te laten. Ze zijn uit het zicht en de afdaling vergt al mijn aandacht. Met mijn hart bonkend in mijn keel klauter ik verder. Als ik hen op een min of meer afgesproken plek aan het meer zie staan. Hun eigen gang gaan. Voel ik opluchting en

trots. Spanning ebt weg.

Vertrouwen.

De eigen wijze van het pad gaan.

Besef hoe ik het wil plaveien.

Waar wil ik hen voor behoeden? Hoe saai is dat?!

Het boort diep in mijn hart; laten, een stapje zetten in het eigen pad gaan.

Het leven niet meer willen voorkomen.

aw

Het veilige, vertrouwde waartoe de leerkracht zelf in staat is, wat het goed kan uitvoeren om de orde van doelstellingen en schijnbare rust te handhaven, is vaak iets geheel anders dan waartoe deze leerkracht eigenlijk in staat is.

Wat je als mens en leerkracht in wezen kunt, in de wereld kunt brengen, vraagt stap voor stap uit je comfortzone stappen en in de zone van naaste ontwikkeling belandend te gaan bewegen. In oprecht en ongewis contact met de ander heb je in deze ongemakkelijke zone veel meer te bieden.

Dit vraagt de veilige haven van wat door jou, je beroepsgroep en je team al vertrouwd is te verlaten. Het vraagt de wetten van de onstuimige zee door jou heen te laten stromen, haar te leren kennen en te ontdekken hoe je in contact met je omgeving vorm krijgt, geeft en hoe dit gecultiveerd wordt. Je bent zo in staat om pedagogische en didactische vormen te ontwikkelen die door jou handelen aan land kunnen komen.

Dit scheppende proces kent vele reële drempels. De zee brengt je iedere keer opnieuw zo van de wijs waardoor je opnieuw en uit een ander vat hebt te scheppen. Drempels worden opgeworpen door de gewoonte die eigen, beroeps of culturele angsten je aanreiken. Deze angsten voorkomen dat je in angstige situaties belandt, ze voorkomen dat wat je niet durft, ze voorkomen het ervaren van angsten. Levensangst, de angst die het leven en leren voorkomt waartoe jij in staat bent.

Veelal brengt de zone van ongemak, de zee van levensbehoeften, een emotie los die allerlei gevoelens doet herinneren waar we liever niet aan herinnert willen worden. Hierin zit iets paradoxaals. In het jezelf behoeden voor de levendige emotie, wordt het zicht ontnomen op

datgene wat erachter aan je wil verschijnen, tevoorschijn wil komen. Hetgeen waar je wezen naar verlangt, dat wat je thuis doet komen op aarde en wat het kind en het leven van je vraagt.

In het onderzoeken van de emotie, dat wat wordt aangeraakt, wat is geschaad, worden emoties Ge-leiders naar de diepte van het werk wat je is toevertrouwd, waar de kinderen te horen en te zien zijn.

Dit is veelal pijnlijk en raakt de volheid van leven die wordt verlangd en mogelijk is. Een volheid die het beroep van pedagoog op alle levels van je vraagt.

Onder het mom van dat *veiligheid nu eenmaal nodig is voor kinderen* kunnen we onze eigen angsten en schijnveiligheid als uitgangspunt nemen en ontnemen we kinderen en onszelf volle ervaringen om van te leren, door te leven. Deze veiligheid is onveilig, beneemt het leven en verkleint de leerruimte. De leerkracht doet dat niet bewust zo, is dit nu eenmaal gewend in de cultuur waar spelen in de zee van mogelijkheden ongewoon is.

Dalton staat voor "*freedom and responsibility in interaction of the grouplife*". Het samen verzorgt "*the miracle*". Eenieder heeft een verantwoordelijkheid in het verzorgen van de veiligheid, kloppend bij de rol die je hebt om het miraculeuze samen met de kinderen spelend uit te nodigen. Het betrekken van de ander in het geheel maakt het onderwijs minder voorspelbaar en je angsten reëel. In het beleven, belichamen en aankijken van die angsten en hen als vensters betrekken in je werk, kun je de eigen verantwoordelijkheid gedifferentieerder en exacter leren verstaan. Het geeft je de mogelijkheid deze verantwoordelijkheid/dit initiatief al nemend te leren kennen en ernaar te handelen. Je aanwezig zijn en het er zelf zijn, je schuldig maken aan het leven in de brouwerij brengen en dat bijdragen wordt met het uitrekken van de horizontale en verticale mogelijkheden reëel saggitaal ordentelijk handelen.

En ook niet onbelangrijk, je zadelt de kinderen niet op met jouw angsten of die uit het systeem. Je bevrijdt hen er eigenlijk van, wat hen de kans geeft de eigen angsten onder ogen te komen en daarin te leren een *human being* te zijn die inclusief de angst het gevraagde aangaat. Dat creëert een voedingsbodem voor diversiteit in zelf standig samenwerken verder brengen in de ontwikkeling van mens zijn.

Al met al een oproep om de vanzelfsprekende controle los te laten, het slot op je emoties los te laten en hen verticaal op te leiden.

Kun je dit vertrouwen, heet je de altijd maar veranderende zee van het leven welkom? Durf je dit vol zelfvertrouwen op kwetsbare gronden in ongemak aan te gaan? Durf je elke keer samen met de kinderen nieuwe verse grond te ontmoeten? Hen daarin voor te gaan zoals jij dat net aan durft? De drempel zal je inzichten schenken waarvoor je dit als didactisch wezen in hemelsnaam verricht.

Annemarie Wenke

in samenwerking met 4-D.

17 oktober 2017